

<https://doi.org/10.15388/SMVK.2026>

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVIII KONFERENCIJA

Vilnius, 2026 m. gegužės 8 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF
mokslo specialistė Urtė ŽAKARYTĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2026

Mokslo komitetas:

dr. Mindaugas Kvietkauskas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Lina Malinauskienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
dr. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
dokt. Ignas Karnas
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
jaun. asist. dr. Andrius Žučenka
jaun. asist. Ieva Kubiliūtė
prof. dr. Pranas Šerpytis

lekt. Artūras Mackevičius
asist. dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
prof. dr. Kristina Ryliškienė
asist. dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
gyd. rez. Kristina Lialytė
gyd. rez. Viktorija Mickevičiūtė
asist. dr. Dalia Krivaitienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas

prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
lekt. Mykolas Udrys
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
vyr. lekt. dr. Andrius Bleizgys
gyd. rez. Dominykas Budrys
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dokt. gyd. rez. Ugnė Mickevičiūtė
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigita Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Austėja Zubauskaitė
Giedrė Zdanavičiūtė
Arshia Tabassum Abdul Rahman
Ieva Jankūnaitė
Gabija Balčiūnaitė
Gabrielė Gudelytė
Marija Šarnauskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gabrielė Jurytė
Kornelija Klinkaitė
Nursat Gazizov
Sofija Šestak
Mindaugas Smetaninas
Deimantė Šerniūtė
Eva Kriaučiūnaitė
Edas Leščinskis
Agata Bruzgul
Erika Vaitkutė
Ugnė Mickutė

Gabija Mūraitė
Augustė Melaikaitė
Artemij Morozov
Raminta Kastecakaitė
Gustė Šuliauskaitė
Karolina Karneckaitė
Eglė Žulpaitė
Sylvia Rogoža
Gabrielė Jonauskaitė
Agnė Vasiulytė
Rūta Uksaitė
Roman Blinov
Marija Sarafinaitė
Eglė Valčiukaitė
Paulė Kergytė
Milda Černytė
Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Greta Ramonaitė

Silvija Černiauskaitė
Danial Heidar
Edgaras Zaboras
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Achila Kasandra Lunkė
Meda Petrylaitė
Ernestas Gulbickis
Radvilė Kadytė
Julija Šnipaitytė
Smiltė Vaišvilaitė
Evelina Dakševičiūtė
Alicija Šavareikaitė
Elinga Inčirauskaitė
Milda Eleonora Griciūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2026

© Vilniaus universitetas, 2026

GLP-1 RECEPTORIŲ AGONISTŲ POVEIKIS DIABETINĖS MAKULOS EDEMOS IŠSIVYSTYMO RIZIKAI

Autorius. Audrius JAKELAITIS, V kursas.

Vadovė. Lekt. Viktorija GURSKYTĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Ausų, nosies, gerklės ir akių ligų klinika.

Tikslas. Apžvelgti naujausią mokslinę literatūrą apie GLP-1 receptorių agonistų (GLP-1 RA) poveikį diabetinės makulos edemos (DME) išsivystymo rizikai.

Metodai. Mokslinės literatūros paieška atlikta PubMed, Science Direct, Wiley Online Library ir Scopus duomenų bazėse. Paieškai naudoti raktiniai žodžiai: GLP-1 receptor agonists; diabetic macular edema; semaglutide. Į literatūros apžvalgą įtraukta 15 paskutinių 8 metų straipsnių anglų kalba: 9 retrospektyvinės kohortinės studijos, 2 meta-analizės ir 4 apžvalginiai straipsniai.

Rezultatai. DME, kuriai būdingas eksudacinio skysčio kaupimasis makuloje, yra dažniausia regėjimo pablogėjimo priežastis diabetine retinopatija sergantiems pacientams. GLP-1 RA – tai antidiabetinių vaistų grupė, kuriai priklausantys vaistai jungiasi prie gliukagono tipo peptido-1 (GLP-1) receptorių ir juos aktyvindami nuo gliukozės priklausomu būdu skatina insulino sekreciją ir slopina gliukagono išskyrimą, taip žymiai gerindami glikemijos kontrolę 2 tipo cukriniu diabetu sergantiems pacientams. GLP-1 RA poveikis DME rizikai nėra vienareikšmis, tyrimų duomenys prieštaringi. Nors preklinikinių tyrimų duomenimis GLP-1 RA gali atkurti kraujo-tinklainės barjero funkciją ir slopinti tinklainės uždegimą, kai kurie klinikiniai tyrimai rodo, jog jie taip pat gali padidinti DME išsivystymo riziką, ypač esant staigiam gliukozės koncentracijos kraujyje sumažėjimui, galinčiam lemti trumpalaikius mikrocirkuliacijos pokyčius ir hipoksiją tinklainėje. Viename retrospektyviniame kohortiniame tyrime, lyginusiame GLP-1 RA monoterapiją su SGLT-2 inhibitoriais, nustatyta statistiškai reikšmingai didesnė DME rizika GLP-1 RA grupėje nuo 3 mėnesių iki 3 metų stebėjimo laikotarpiais (RR nuo 1,19 iki 1,29; visi $p \leq 0,002$). Visgi daugelis kitų retrospektyvinių tyrimų, analizavusių pasaulinių duomenų bazių ir elektroninių sveikatos įrašų sistemų duomenis, nerado statistiškai reikšmingo DME rizikos padidėjimo GLP-1 RA vartotojų grupėje. Kai kuriuose tyrimuose netgi nustatyta sumažėjusi DME rizika (HR 0.40, 95% CI: 0.27–0.59, $p < 0.001$). Nagrinėtose publikacijose ryšys tarp vaisto dozės ir DME išsivystymo rizikos nebuvo tirtas.

Išvados. Šiuo metu mokslinėje literatūroje vyrauja duomenys, jog GLP-1 RA nedidina DME išsivystymo rizikos. Visgi kai kurių tyrimų rezultatai prieštaringi, todėl pacientams su diabetine retinopatija rekomenduojamas reguliarus oftalmologo stebėjimas ir staigaus glikemijos mažėjimo vengimas.

Raktažodžiai. GLP-1 receptorių agonistai; diabetinė makulos edema.